

**Základná škola s materskou školou,
Hviezdoslavova 30, Závadka nad Hronom**

Školský vzdelávací program

pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Motto:

*„Chcem zvýšiť povedomie – chcem zmeniť
svoje postihnutie na schopnosti.“ UsSusan Boyle*

Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

- pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
- pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
- pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
- pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Účinnosť od 1. septembra 2016

Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie - pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím
Stupeň vzdelania:	Primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia:	A - žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - 9 rokov B - žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia - 10 rokov C - žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 10 rokov žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím - 9 rokov
Študijná forma:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Druh školy:	štátna
Názov školy:	Základná škola s materskou školou, Hviezdoslavova 30, Závadka nad Hronom
Adresa:	Základná škola s materskou školou, Hviezdoslavova 30, 976 67 Závadka nad Hronom
Kontakty:	Tel: 048/6183 107 Fax: 048/6193 957 Mail: skola@zszavadkanh.sk
Web stránka:	www.zs.zavadkanh.edupage.org
IČO:	37828487
DIČ:	2021622306

Riaditeľ školy:	Mgr. Iveta Kureková
Zástupca riaditeľa školy:	Mgr. Ingrid Citterbergová
Zriaďovateľ:	Obec Závadka nad Hronom
Adresa zriaďovateľa:	Osloboditeľov 27, 976 67 Závadka nad Hronom
Dátum schválenia pedagogickou radou:	31.08.2023
Dátum prerokovania radou školy:	05.09.2023
Zodpovední:	Mgr. Andrea Mecková, ZRŠ Mgr. Alena Dudášová, MZ Mgr. Ingrid Citterbergová, PK Mgr. Marta Liptáková, MZ pre ŠT
Miesto vydania:	Základná škola s materskou školou, Hviezdoslavova 30, Závadka nad Hronom

Záznamy o zmenách, revidovaní a úpravách školského vzdelávacieho programu

Dátum platnosti ŠkVP	Dátum revidovania	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
01. 09. 2018	31. 08. 2018	<p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - 3., 6. a 8. ročník. Zmeny v učebných plánoch pre 3. a 8. ročník A variant do predmetu Slovenský jazyk a literatúra sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 3., 6. a 8. ročník A variant do predmetu Matematika sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 3. ročník A variant do predmetu Vecné učenie sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 6. a 8. ročník A variant do predmetu Výtvarná výchova sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 3., 6. a 8. ročník A variant do predmetu Telesná a športová výchova sa pridáva 1 hodina.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - 3. a 6. ročník. Zmeny v učebných plánoch pre 3. ročník B variant do predmetov Slovenský jazyk a literatúra a Rozvíjanie grafomotorických schopností sa pridáva po 1 hodine. Zmeny v učebných plánoch pre 3. a 6. ročník B variant</p>

		<p>do predmetu Matematika sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 6. ročník B variant do predmetov Vecné učenie, Výtvarná výchova sa pridáva po 1 hodine. Zmeny v učebných plánoch pre 3. a 6. ročník B variant do predmetu Telesná a športová výchova sa pridáva 1 hodina.</p> <p>Zmeny v učebných plánoch pre 3. a 6. ročník B variant do predmetu Matematika sa pridáva 1 hodina.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 3. ročník.</p> <p>Zmena v učebných plánoch pre 3. ročník C variant - zredukované vyučovanie na 10 hodín týždenne.</p>
01. 09. 2019	30. 08. 2019	<p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - 1., 2., 4., 7. a 9. ročník. Zmeny v učebných plánoch pre 1., 4., 7. a 9. ročník A variant do predmetu Slovenský jazyk a literatúra sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 1., 2., 4., 7. a 9. ročník A variant do predmetu Matematika sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 2. ročník A variant do predmetu Vecné učenie sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 1. a 2. ročník A variant do predmetu Pracovné vyučovanie sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 4., 7. a 9. ročník A variant do predmetu Výtvarná výchova sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 1., 2., 4., 7. a 9. ročník A variant do predmetu Telesná a športová výchova sa pridáva 1 hodina.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - 1., 4. a 7. ročník.</p> <p>Zmeny v učebných plánoch pre 1., 4. a 7. ročník B variant do predmetu Slovenský jazyk a literatúra sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 1. ročník B variant do predmetu Rozvíjanie komunikačných schopností sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 1. a 7. ročník B variant do predmetu Matematika sa pridáva 1 hodina a pre 4. ročník sa pridávajú 2 hodiny. Zmeny v učebných plánoch pre 7. ročník B variant do predmetu Pracovné vyučovanie sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 1., 4. a 7. ročník B variant do predmetu Telesná a športová výchova sa pridáva 1 hodina.</p>

		<p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 4. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 4. ročník C variant - zredukované vyučovanie na 10 hodín týždenne.</p>
01. 09. 2020	31. 08. 2020	<p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - 5. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 1. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Vecné učenie. Zmena v učebných plánoch pre 2. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 3. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Pracovné vyučovanie. Zmeny v učebných plánoch pre 5. ročník A variant do predmetov Slovenský jazyk a literatúra, Matematika, Vlastiveda a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine. Zmena v učebných plánoch pre 6. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 8. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 9. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - 2., 5. a 8. ročník. Zmeny v učebných plánoch pre 2. ročník B variant do predmetu Slovenský jazyk a literatúra sa pridávajú 2 hodiny a do 5. a 8. ročníka sa pridáva po 1 hodine. Zmeny v učebných plánoch pre 8. ročník B variant do predmetu Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 2. a 5. ročník B variant do predmetu Rozvíjanie grafomotorických zručností sa pridáva 1 hodina. Zmeny v učebných plánoch pre 2. ročník B variant do predmetu Matematika sa pridáva 1 hodina a do 5. a 8. ročníka sa pridávajú po 2 hodiny.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo</p>

		<p>hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 5. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 5. ročník C variant - zredukované vyučovanie na 10 hodín týždenne.</p>
01. 09. 2021	31. 08. 2021	<p>Zmena v učebných plánoch pre 4. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Pracovné vyučovanie. Zmena v učebných plánoch pre 4. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do predmetu Vlastiveda. Zmena v učebných plánoch pre 5. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Pracovné vyučovanie do predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 7. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Pracovné vyučovanie. Zmena v učebných plánoch pre 7. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 8. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Pracovné vyučovanie. Zmena v učebných plánoch pre 8. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 9. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Pracovné vyučovanie. Zmena v učebných plánoch pre 9. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do predmetu Slovenský jazyk a literatúra.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie - 2. ročník. Zmena v učebných plánoch pre žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím - 2. ročník do predmetov Matematika a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - 6. a 9. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 6. ročník B variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Výtvarná výchova do</p>

		<p>predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Zmena v učebných plánoch pre 6. ročník B variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Matematika. Zmena v učebných plánoch pre 6. ročník B variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Vecné učenie do predmetu Pracovné vyučovanie. Zmena v učebných plánoch pre 9. ročník B variant do predmetov Slovenský jazyk a literatúra a Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa pridáva po 1 hodine. Zmena v učebných plánoch pre 9. ročník B variant do predmetu Matematika sa pridávajú 2 hodiny.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 6. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 6. ročník C variant - zredukované vyučovanie na 10 hodín týždenne.</p>
01. 09. 2022	31. 08. 2022	<p>Zmena v učebných plánoch pre 5. ročník A variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Slovenský jazyk a literatúra do predmetu Pracovné vyučovanie.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie - 3. ročník. Zmena v učebných plánoch pre žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím - 3. ročník do predmetov Matematika a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine.</p> <p>Zmena v učebných plánoch pre 2. ročník B variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Slovenský jazyk a literatúra do predmetu Matematika. Zmena v učebných plánoch pre 7. ročník B variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Telesná a športová výchova do predmetu Rozvíjanie komunikačnej schopnosti. Zmena v učebných plánoch pre 7. ročník B variant - 1 voliteľná hodina sa presúva z predmetu Pracovné vyučovanie do predmetu Matematika.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 7. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 7. ročník C variant - zredukované vyučovanie na 10 hodín týždenne. Zmeny</p>

		v učebných plánoch pre 7. ročník C variant do predmetu Rozvíjanie grafomotorických zručností sa pridáva 1 hodina.
01. 09. 2023	31. 08. 2023	<p>Zmeny v učebných plánoch pre 1. ročník A variant do predmetu Slovenský jazyk a literatúra, Matematika, Vecné učenie a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine. Zmeny v učebných plánoch pre 9. ročník A variant do predmetu Slovenský jazyk a literatúra sa pridávajú 2 hodiny. Zmeny v učebných plánoch pre 9. ročník A variant do predmetu Matematika a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie - 4. ročník. Zmeny v učebných plánoch pre žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím - 4. ročník do predmetov Matematika a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine.</p> <p>Zmeny v učebných plánoch pre 3. ročník B variant - do predmetov Slovenský jazyk a literatúra a Rozvíjanie grafomotorických zručností sa pridáva po 1 hodine. Zmeny v učebných plánoch pre 3. a 5. ročník B variant - do predmetu Matematika sa pridávajú 2 hodiny. Zmeny v učebných plánoch pre 5. ročník B variant - do predmetov Vecné učenie a Pracovné vyučovanie sa pridáva po 1 hodine.</p> <p>Vloženie obsahu vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia - 8. ročník. Zmena v učebných plánoch pre 8. ročník C variant - zredukované vyučovanie na 10 hodín týždenne. Zmeny v učebných plánoch pre 8. ročník C variant do predmetu Rozvíjanie grafomotorických zručností sa pridáva 1 hodina.</p>

Školský vzdelávací program bol revidovaný len v časti obsahu vzdelávania, tak ako je uvedené v tabuľke. Ostatné časti ŠkVP sú platné v pôvodnom znení.

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

II. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S LAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

III. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

IV. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

V. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

VI. VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA PROSPECHU A SPRÁVANIA ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM – PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. Charakteristika školy

Základná škola v Závadke nad Hronom je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou, ktorá v roku 2002 prešla pod správu obce Závadka nad Hronom.

Základná škola sa nachádza v strede obce v tichom peknom podhorskom prostredí, obklopená zeleňou a areálom, ktorý sa využíva na voľnočasové aktivity a športové vyžitie.

Hlavným poslaním školy je výchova a vzdelávanie žiakov vo veku 6 až 16 rokov v povinnej desaťročnej školskej dochádzke.

V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy. Školu navštevujú aj žiaci s mentálnym postihnutím alebo v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením, ktorí sa vzdelávajú v špeciálnych triedach ZŠ. Na 1. stupni sú 2 špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím, na 2. stupni sú 3 špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Vyučovaci proces zabezpečujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci.

Organizovanosť	Plnoorganizovaná
Počet žiakov	175
Počet ročníkov	9
Počet bežných tried / počet žiakov	9 / 139
Počet špeciálnych tried / počet žiakov	5 / 36
Vyučovací jazyk	slovenský
Študijná forma	denná
Druh školy	štátna
Počet pedagogických zamestnancov	19 učiteľov, 5 asistentov učiteľa, 1 sociálny pedagóg, 1 vychovávateľka ŠKD
Kvalifikovaná skladba učiteľov	100 %

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú prevažne žiaci zo spádovej obce, ale aj z okolitých obcí (Heľpa, Pohorelá, Brezno).

Škola vzdeláva aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú integrovaní v bežných triedach.

Škola vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením a pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím alebo v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením sa postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, ktorý vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov s mentálnym postihnutím. Žiakom je venovaná maximálna pozornosť zo strany vyučujúcich, ktorí v zmysle výchovno-vzdelávacieho procesu, stanovených cieľov a IVVP úzko spolupracujú s výchovnou poradkyňou, špeciálnym pedagógom, asistentmi učiteľa a odborníkmi z CPP v Brezne, Revúcej, Hnúšti, Banskej Bystrici a vo Zvolene.. Na 1. aj na 2. stupni sú zriadené špeciálne triedy, v ktorých sú žiaci vzdelávaní špeciálnymi pedagógmi. Vzdelávanie sa uskutočňuje podľa stupňa a typu postihnutia žiakov v troch vzdelávacích variantoch (A, B, C). Variant A – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, B – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia, C - žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

s mentálnym postihnutím. Vzdelávanie v špeciálnych triedach umožňuje žiakom dosiahnuť maximálnu úroveň rozvoja v súlade s ich schopnosťami a možnosťami.

Veková štruktúra žiakov je v rozpätí 6 -17 rokov. Žiaci vo veku od 6 do 10/11 rokov sú žiakmi 1. stupňa a žiaci vo veku od 10/11 rokov do 17 rokov sú žiakmi 2. stupňa (primárne vzdelanie).

II. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S LAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,

- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2 STUPEŇ VZDELANIA

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou:

- „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“.
- „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.

Ukončenie vzdelávania :

- úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie,
- ukončením povinnej školskej dochádzky 16. rokom veku, alebo 10. rokom školskej dochádzky.

3 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti. Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi **klúčovými kompetenciami**:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,

- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA

ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVETPRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6 UČEBNÉ PLÁNY pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
			1	1	1	1	1	1	2	2	2	12
	rozvíjanie komunikačných schopností	7										7
	rozvíjanie grafomotorických schopností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
			1	1	1							3
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
						1	1					2
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu: Základ + voliteľné hodiny		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s asistentom učiteľa.
3. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v zmiešaných skupinách (chlapci a dievčatá spolu). Každá trieda má pracovné vyučovanie samostatne, nespája sa s inou triedou.
4. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spolu pre chlapcov a dievčatá. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Každá trieda má telesnú a športovú výchovu samostatne, nespája sa s inou triedou.
5. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie sa vyučuje v dvojhodinových celkoch.
6. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
7. V 5. až 9. ročníku, predbežným zisťovaním záujmu o náboženskú/etickú výchovu, si zákonní zástupcovia žiakov zvolili možnosť vyučovania náboženskej výchovy.

Voliteľné hodiny:

Ročník	Počet hod.	Predmet	Zdôvodnenie navýšenia hodín
1.	1hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, leporelá, rozprávky, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú oboznamovať s čitateľskými schopnosťami.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomostí a zručností formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1hod.	Vecné učenie	Posilnenie úrovne rozumových a poznávacích schopností.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností. Netradičné techniky.

2.	1hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, leporelá, rozprávky, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú zdokonaľovať s čitateľskými schopnosťami.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učivo hrovou formou prostredníctvom výukových programov.
	1hod.	Vecné učenie	Prehľbovanie a upevňovanie poznatkov žiakov.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností a návykov, jemnej motoriky.
3.	1hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, leporelá, rozprávky, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú zdokonaľovať s čitateľskými schopnosťami so zameraním na čítanie s porozumením.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učivo hrovou formou prostredníctvom výukových programov.
	1hod.	Vecné učenie	Prehľbovanie a upevňovanie poznatkov žiakov.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností a návykov, jemnej motoriky.
4.	1hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, encyklopédie, rozprávky, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú zdokonaľovať s čitateľskými schopnosťami so zameraním na čítanie s porozumením.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učivo hrovou formou prostredníctvom výukových programov.
	1hod.	Vlastiveda	Upevňovanie a prehľbovať získané poznatky formou opakovania, vyhľadávania poznatkov na internete, v encyklopédiách a pod.. Rozvíjanie čítania s porozumením.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností a návykov, jemnej motoriky.
	5.	1hod.	Slovenský jazyk a literatúra
1hod.		Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učivo hrovou formou prostredníctvom výukových

			programov.
	1hod.	Vlastiveda	Upevňovanie a prehľbovať získané poznatky formou opakovania, vyhľadávania poznatkov na internete, v encyklopédiách a pod.. Rozvíjanie čítania s porozumením.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností a návykov, jemnej motoriky.
6.	1hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, encyklopédie, rozprávky, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú zdokonaľovať s čitateľskými schopnosťami so zameraním na čítanie s porozumením.
	1hod.	Matematika	Prehľbovanie učiva, rozširovanie všeobecného prehľadu, upevňovanie učiva hrovou formou prostredníctvom výukových programov, filmov.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností, návykov a prehľbovanie základných manuálnych zručností.
7.	2hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, encyklopédie, primerane náročné umelecké a náučné texty, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú rozširovať a obohacovať slovnú zásobu a zdokonaľovať čítanie s porozumením.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učiva hrovou formou prostredníctvom výukových programov.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností, návykov a prehľbovanie základných manuálnych zručností.
8.	2hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, encyklopédie, primerane náročné umelecké a náučné texty, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú rozširovať a obohacovať slovnú zásobu a zdokonaľovať čítanie s porozumením.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učiva hrovou formou prostredníctvom výukových programov.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností, návykov a prehľbovanie základných manuálnych zručností.
9.	2hod.	Slovenský jazyk	Práca s mimočítankovou literatúrou - detské časopisy, encyklopédie, primerane náročné umelecké

		a literatúra	a náučné texty, prostredníctvom ktorých sa žiaci budú rozširovať a obohacovať slovnú zásobu a zdokonaľovať čítanie s porozumením.
	1hod.	Matematika	Precvičovanie a upevňovanie preberaného učiva hravou formou prostredníctvom výukových programov.
	1hod.	Pracovné vyučovanie	Posilňovanie vytrvalosti, trpezlivosti, rozvíjanie pracovných zručností, návykov a prehlbovanie základných manuálnych zručností.

7 ŠPECIFIKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka. Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu logopéd.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- b) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania.

Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím.

V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu A.“

8 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto:

prípravný a prvý ročník 6 žiakov,

druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov,

šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

Žiaci môžu byť spájaní do tried s viacerými ročníkmi. Maximálny počet žiakov v triede so spojenými ročníkmi je zhodný so stanoveným počtom žiakov nižšieho ročníka v danej triede. Organizácia vyučovania je zameraná na individuálne, skupinové, tímové, projektové metódy a formy. Pri výbere vyučovacích metód prihliadame na usporiadanie obsahu vyučovania. Metódy a formy práce, ich logické usporiadanie a kombinovanie si volí učiteľ podľa predmetu, zamerania a konkrétnej situácie v triede. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov. Veľmi často využívaná je práca s knihou a textom, vyhľadávanie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky. Z aktivizujúcich metód volíme často diskusiu, rozhovor a didaktické hry. Na fixáciu a precvičovanie učiva používame elektronické edukačné programy. Snažíme sa, aby sme klasické vyučovacie hodiny nahrádzali novými zážitkovými formami vyučovania. Súčasťou vyučovania sú praktické nácviky, vychádzky, exkurzie, tvorivé dielne, práce na školskom pozemku.

Realizujeme účelové cvičenie pre žiakov druhého stupňa 2 x ročne a 2x ročne didaktické hry pre I. stupeň. Na tieto aktivity sú prizývaní odborníci – poskytovatelia predlekárskej prvej pomoci, hasiči.

9 POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Efektívna realizácia školského vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením , pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogický zamestnanec – riaditeľ školy

- spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Pri poskytovaní psychologickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie odbornej činnosti pre žiakov zabezpečuje prostredníctvom odborných zamestnancov CPPP a ČŠPP.

Sociálny pedagóg

- spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní sociálnej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

10 POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelária,
- miestnosť pre upratovačky

d) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatne na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

e) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

f) informačno-komunikačné priestory

- knižnica vybavená knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet,

g) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- telocvičňa,
- multifunkčné ihrisko,

h) spoločné priestory

- školská budova,
- školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí.

11 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov:

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska BOZP, PO,
- na dostupných miestach sú, v rôznych častiach budovy, umiestnené prenosné hasiace prístroje
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

12 ZÁSADY A PODMIENKY PRE VYPRACOVANIE ŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Inovovaný školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

Inovovaný ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní Inovovaného ŠkVP sa podieľali pedagogickí zamestnanci školy, ktorí vyučujú v špeciálnych triedach. Školský vzdelávací program vydala riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejnení ho na prístupnom mieste.

13 VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA ŽIAKOV

Podrobné informácie k hodnoteniu vzdelávacích výsledkov žiakov sa nachádzajú v bode **VI. Vnútorný systém hodnotenia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie** platný od 01. 09. 2022.

III. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

2 STUPEŇ VZDELANIA

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou:

- a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“.
- b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.

Ukončenie vzdelávania :

- a) úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie
- b) ukončením povinnej školskej dochádzky 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky.

3 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni. Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov **so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi **klúčovými kompetenciami**:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,

- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu – je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE

a komunikácia	a literatúra		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	14
	rozvíjanie komunikačných schopností	5	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31
	rozvíjanie grafomotorických schopností	2	1	1	1	1	1	1						8
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31
			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Informatika								1	1	1	1	1	4
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	25
Človek a hodnoty	náboženská výchova						1	1	1	1	1	1	1	6
Človek a svet	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	48
			1	1	1	1	1	1						6
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Základ		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	22	225
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42
Spolu: Základ + voliteľné hodiny		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	26	267

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s asistentom učiteľa.
- Vyučovaciu hodinu vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
- V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v zmiešaných skupinách (chlapci a dievčatá spolu). Každá trieda má pracovné vyučovanie samostatne, nespája sa s inou triedou.
- V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spolu pre chlapcov a dievčatá. Najvyšší počet žiakov v skupine je

zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Každá trieda má telesnú a športovú výchovu samostatne, nespája sa s inou triedou.

6. Vyučovacie predmety pracovné vyučovanie sa vyučujú v dvojhodinových celkoch.

7. Vyučovacie predmety výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

8. V 5. až 9. ročníku, predbežným zisťovaním záujmu o náboženskú/etickú výchovu, si zákonní zástupcovia žiakov zvolili možnosť vyučovania náboženskej výchovy.

Voliteľné hodiny:

Ročník	Počet hod.	Predmet	Zdôvodnenie navýšenia hodín
1.	1 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hrou formou
	2 hod.	Matematika	Prehľbovanie a upevňovanie získaných vedomostí hrou formou. Práca s výukovými programami.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností.
2.	1 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hrou formou
	2 hod.	Matematika	Prehľbovanie a upevňovanie získaných vedomostí hrou formou. Práca s výukovými programami.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností.
3.	1 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hrou formou
	2 hod.	Matematika	Prehľbovanie a upevňovanie získaných vedomostí hrou formou. Práca s výukovými programami.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností.
4.	1 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hrou formou
	2 hod.	Matematika	Prehľbovanie a upevňovanie získaných vedomostí hrou formou

			formou. Práca s výukovými programami.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností.
5.	1 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hravou formou
	2 hod.	Matematika	Prehlbovanie a upevňovanie získaných vedomostí hravou formou. Práca s výukovými programami.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností.
6.	1 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hravou formou
	2 hod.	Matematika	Prehlbovanie a upevňovanie získaných vedomostí hravou formou. Práca s výukovými programami.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností, jemnej motoriky a základných pracovných činností.
7.	2 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hravou formou
	2 hod.	Matematika	Nadobudnuté matematické vedomosti a zručnosti precvičovať formou výukových programov- matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
8.	2 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hravou formou
	2 hod.	Matematika	Nadobudnuté matematické vedomosti a zručnosti precvičovať formou výukových programov- matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
9.	2 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovanie verbálneho vyjadrovania a porozumenia s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hravou formou
	2 hod.	Matematika	Nadobudnuté matematické vedomosti a zručnosti precvičovať formou výukových programov- matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.

10.	2 hod.	Slovenský jazyk a literatúra	Zlepšovacie verbálne vyjadrovanie a porozumenie s využitím detských časopisov, výukových programov, dramatizáciou rozprávok a pod. hravou formou
	2 hod.	Matematika	Nadobudnuté matematické vedomosti a zručnosti precvičovať formou výukových programov- matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.

7 ŠPECIFIKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Žiak so stredným stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahol školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka. Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálne-technické a priestorové vybavenie školy.

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiakovi so stredným stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania.

Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu B.“

8 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant B) sa ustanovuje takto:

prípravný až piaty ročník 6 žiakov,

šiesty až desiaty ročník 8 žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

Dôležité je zabezpečiť:

- dostatok času v dennom režime venovať jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov,
- zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,
- optimálny režim života školy v súlade s potrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov podľa platnej legislatívy.

Žiaci môžu byť spájaní do tried s viacerými ročníkmi. Maximálny počet žiakov v triede so spojenými ročníkmi je zhodný so stanoveným počtom žiakov nižšieho ročníka v danej triede.

Organizácia vyučovania je zameraná na individuálne, skupinové, tímové, projektové metódy a formy. Pri výbere vyučovacích metód prihliadame na usporiadanie obsahu vyučovania. Metódy a formy práce, ich logické usporiadanie a kombinovanie si volí učiteľ podľa predmetu, zamerania a konkrétnej situácie v triede. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov. Veľmi často využívaná je práca s knihou a textom, vyhľadávanie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky. Z aktivizujúcich metód volíme často diskusiu, rozhovor a didaktické hry. Na fixáciu a precvičovanie učiva používame elektronické edukačné programy. Snažíme sa, aby sme klasické vyučovacie hodiny nahrádzali novými

zážitkovými formami vyučovania. Súčasťou vyučovania sú praktické nácviky, vychádzky, exkurzie, tvorivé dielne, práce na školskom pozemku.

Realizujeme účelové cvičenie pre žiakov druhého stupňa 2 x ročne a 2x ročne didaktické hry pre I. stupeň. Na tieto aktivity sú prizývaní odborníci – poskytovatelia predlekárskej prvej pomoci, hasiči.

9 POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogický zamestnanec – riaditeľ školy

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Pri poskytovaní psychologickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie odbornej činnosti pre žiakov zabezpečuje prostredníctvom odborných zamestnancov CPPP a ČŠPP.

Sociálny pedagóg

- spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní sociálnej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

10 POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie:

- a) pre manažment školy
 - kancelária riaditeľa a zástupcu riaditeľa školy,
 - kancelária pre ekonomický úsek,
- b) pre pedagogických zamestnancov školy
 - zborovňa,
 - kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),
- c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom
- d) pre nepedagogických zamestnancov školy
 - miestnosť pre upratovačky
- e) hygienické priestory
 - sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
 - šatne na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,
- f) odkladacie a úložné priestory
 - pre učebné pomôcky,
 - didaktickú techniku,
 - skladové priestory,
 - archív,
- g) informačno-komunikačné priestory
 - knižnica vybavená knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet
- h) učebné priestory (interné/externé)
 - učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),

- odborné učebne,
 - špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
 - telocvičňa,
 - školské ihrisko,
- i) spoločné priestory
- školská budova,
 - školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
 - školský dvor,
 - priestory pre školský klub detí.

11 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Všetci pedagogickí zamestnanci pri svojej práci rešpektujú a dodržiavajú psycho–hygienické zásady. Je zabezpečená vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov pri výchove a vzdelávaní. Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany sa postupuje podľa platnej legislatívy.

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska BOZP, PO,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

12 ZÁSADY A PODMIENKY PRE VYPRACOVANIE ŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej základnej škole. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať pedagogickí zamestnanci školy, ktorí vyučujú v špeciálnych triedach. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

13 VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA ŽIAKOV

Podrobné informácie k hodnoteniu vzdelávacích výsledkov žiakov sa nachádzajú v bode **VI. Vnútorý systém hodnotenia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie** platný od 01. 09. 2022.

IV. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom primárneho vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je:

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- prispievať k maximálnemu rozvoju osobnosti žiaka, primerane k jeho schopnostiam a predpokladom,
- pripraviť žiaka na bežný život primerane k jeho schopnostiam.

2 STUPEŇ VZDELANIA

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent by mal dosiahnuť čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností, čiastočne až úplne samostatne vykonávať sebaobslužné činnosti (signalizovať potrebu, hygienické návyky, spolupracovať pri obliekaní a vyzliekaní, stolovanie,...), mať vybudované sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci atď.) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí.

Úroveň vedomostí je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka (intelekt, pridružené postihnutia,...).

Absolvent na základe výsledkov svojich individuálnych schopností sa môže zaradiť do praktickej školy (podľa možností a schopností jednotlivcov).

Absolvent programu primárneho vzdelávania disponuje v rámci svojich schopností týmito **klúčovými kompetenciami:**

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,

- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov,
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	ZDRAVOTNÁ TELESNÁ VÝCHOVA

5 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6 UČEBNÝ PLÁN pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačných schopností	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických schopností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatika								0,5	0,5	0,5	0,5	2
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	náboženská výchova								1	1	1	1	4
Človek a svet	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	27
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Základ		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	192
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	28
Spolu:		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s asistentom učiteľa.

3. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v zmiešaných skupinách (chlapci a dievčatá spolu). Každá trieda má pracovné vyučovanie samostatne, nespája sa s inou triedou.

7 ŠPECIFIKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávajú podľa **individuálnych vzdelávacích programov**. Pri organizácii vyučovania sa odporúča predovšetkým blokové vyučovanie. Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť.

Žiakovi s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú intervenciu školský logopéd.

Žiaci s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

b) v špeciálnych základných školách,

c) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb,

d) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii si charakter postihnutia žiaka vyžaduje intenzívnu pomoc špeciálneho pedagóga/asistenta učiteľa na vyučovaní.

Pri vypracovávaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu C.“

8 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant C) sa ustanovuje takto:

prípravný až 5. ročník – 5 žiakov,

6. ročník až 10. ročník – 6 žiakov.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania

- dennou formou (poldenné v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni),
- formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

9 POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogický zamestnanec – riaditeľ školy

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Pri poskytovaní psychologickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie odborné činnosti pre žiakov zabezpečuje prostredníctvom odborných zamestnancov CPPPaP a ČŠPP.

Sociálny pedagóg

- spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní sociálnej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Liečebný pedagóg, Rehabilitačný pracovník, Fyzioterapeut, Pomocný zdravotnícky personál a pod. nie sú na škole k dispozícii a v prípade potreby škola zabezpečí (pomôže zabezpečiť) externých odborníkov.

10 POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Materiálno-technické vybavenie tried napomáha dosahovať stanovené ciele primárneho vzdelávania a zároveň podporuje komplexný proces výchovno-vzdelávacej rehabilitácie žiakov.

Pri priestorovom vybavení je potrebné rešpektovať závažnosť zdravotného stavu žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vytvorením bezbariérových priestorov (toalety, nájazdy do vchodov, výťah – plošina a iné).

11 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov:

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou

12 ZÁSADY A PODMIENKY PRE VYPRACOVANIE ŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Inovovaný školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

Inovovaný ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní Inovovaného ŠkVP sa podieľali pedagogickí zamestnanci školy, ktorí vyučujú v špeciálnych triedach. Školský vzdelávací program vydala riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejnení ho na prístupnom mieste.

13 VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA ŽIAKOV

Podrobné informácie k hodnoteniu vzdelávacích výsledkov žiakov sa nachádzajú v bode **VI. Vnútny systém hodnotenia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie** platný od 01. 09. 2022.

V. VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

ÚVOD

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej aj „žiak s AU alebo PVP s MP“) sa postupuje podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie (ďalej aj „VP pre žiakov s AU alebo PVP s MP“). VP pre žiakov s AU alebo PVP s MP sa uplatňuje pri vzdelávaní žiakov s touto diagnózou v základnej škole, t. j. v základnej škole pre žiakov s autizmom, v špeciálnych triedach základných škôl alebo pri individuálnom začlenení žiaka. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov AU alebo PVP s MP v školách, kde sú vzdelávaní.

1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,

- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážene rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2 STUPEŇ VZDELANIA

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3 PROFIL ABSOLVENTA

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah vzdelávania pre žiakov s AU alebo PVP s MP tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety. Obsah a ciele jednotlivých vyučovacích

predmetov sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka. Obsah vzdelávania sa chápe ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať, rozširovať alebo redukovať, v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka.

Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ A PÍSANIE
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKÁ NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6 UČEBNÝ PLÁN pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	2	2	5	5	5	5	5	35
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností	8	7	8	8	7	4	4	2	2	2	52
	rozvíjanie grafomotorických schopností a písanie	1	1	1	1	1						5
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	38
	informatika		1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Človek a príroda	vecné učenie		1	1	1							3
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	3	3				8
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224
Voliteľné hodiny		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
Spolu: Základ + voliteľné hodiny		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s asistentom učiteľa.
3. V 4. ročníku sa vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie vyučujú v zmiešaných skupinách (chlapci a dievčatá spolu). Každá trieda má pracovné vyučovanie samostatne, nespája sa s inou triedou.
4. V 4. ročníku sa vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova vyučujú spolu pre chlapcov a dievčatá. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Každá trieda má telesnú a športovú výchovu samostatne, nespája sa s inou triedou.
5. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie sa vyučuje v dvojhodinových celkoch.

Voliteľné hodiny:

Ročník	Počet hod.	Predmet	Zdôvodnenie navýšenia hodín
1.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomostí a zručností formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
1.	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
2.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomostí a zručností formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
3.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomostí a zručností formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
4.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických

			vedomosti a zručnosti formou výukových programov – matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
5.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomosti a zručnosti formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
6.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomosti a zručnosti formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
7.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomosti a zručnosti formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
8.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomosti a zručnosti formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.
9.	1 hod	Matematika	Precvičovanie nadobudnutých matematických vedomosti a zručnosti formou výukových programov - matematika, sčítavanie a odčítavanie, detský kútik, Aktívna matematika.
	1 hod.	Pracovné vyučovanie	Posilnenie predmetu PVC s cieľom osvojenia základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a základných pracovných činností.

7 ŠPECIFIKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s AU alebo PVP s MP ide o žiakov s rôznymi diagnostickými kategóriami a z toho vyplývajúcimi symptómami, ktoré zásadne ovplyvňujú nielen aktuálny výchovno-vzdelávací proces ale aj ich výchovu a vzdelávanie vôbec.

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch (F84) sú podľa MKCH-10-SK- 2016 zahrnuté nasledovné diagnostické kategórie: Detský autizmus (F84.0), Atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), Iná detská dezintegračná porucha (F84.3), Hyperaktívna porucha spojená s duševnou zaostalosťou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), Iná pervazívna vývinová porucha (F84.8), Pervazívna vývinová porucha, bližšie neurčená (F84.9).

Žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím môže byť vzdelávaný

a) v základnej škole pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami podľa individuálneho vzdelávacieho programu,

b) v špeciálnej triede pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami základnej školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu,

c) v triede základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. v školskej integrácii podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Podmienkou prijatia žiaka do základnej školy pre žiakov s autizmom, špeciálnej triedy v základnej škole alebo na školskú integráciu je špeciálnopedagogická a psychologická diagnostika predložená školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, odborná lekárska diagnostika (najmä od detského psychiatra) a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu.

O prijatí dieťaťa s AU alebo PVP s MP na vzdelávanie rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.

Do prípravného resp. 1. ročníka primárneho vzdelávania sa žiak prijíma po dovŕšení 6. roku života.

Základná škola pre žiakov s autizmom má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia prípravného ročníka. Vzdelávanie žiaka sa, ak je žiakom s ťažkým zdravotným postihnutím, môže v základnej škole (ktorá je špeciálnou školou alebo v škole bežného typu) predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (Školský zákon).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, patrične upravuje v IVP tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní.

Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia, úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia, úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka.

To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného vyučovacieho predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládnuť. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania.

Ak žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho poslednom diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania.

Naopak, pri nezvládaní úloh, vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka.

Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil.

Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka.

Výchova a vzdelávanie žiaka s AU alebo PVP sa uskutočňuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej aj „IVP“), ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto IVP oboznámiť. Pri vypracovávaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím. Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím.

V prípade školskej integrácie sa na tvorbe IVP podieľa školský špeciálny pedagóg spolu s triednym učiteľom alebo vyučujúcimi jednotlivých predmetov, individuálne pracuje so žiakom AU alebo PVP s MP podľa výsledkov lekárskej a špeciálnopedagogickej diagnostiky. Metodicky vedie učiteľov, spolupracuje s rodičmi žiaka a so školským

zariadením výchovného poradenstva a prevencie, ktoré vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu žiaka.

8 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov.

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je možné zriadiť triedu pri počte 4 žiakov v prípravnom až 9. ročníku.

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne:

„Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“.

Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne:

„Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“.

9 POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Vedúci pedagogický zamestnanec – riaditeľ školy

- spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s AU alebo PVP s MP, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Škola nemá odborných zamestnancov. Pri poskytovaní psychologickkej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie odborné činnosti pre žiakov zabezpečuje prostredníctvom odborných zamestnancov CPPP a ČŠPP.

10 POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Učebne (triedy) vybavené viacúčelovým, výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania.

Učebne pre jednotlivé vyučovacie predmety vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi.

Štruktúrované priestory na individuálne vzdelávanie žiakov s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním.

Priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory na uloženie pomôcok.

Priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie sa, s pomôckami pre relaxáciu.

Priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiaka s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre vedenie školy a potrebných odborných a nepedagogických zamestnancov – miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára, výchovného poradcu, liečebného pedagóga, školského psychológa a iných – so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom.

Miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív.

Priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne).

Spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC pre žiakov a žiačky, pre učiteľov a učiteľky, vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobník s dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky. Ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

11 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Všetci pedagogickí zamestnanci pri svojej práci rešpektujú a dodržiavajú psycho–hygienické zásady. Je zabezpečená vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov pri výchove a vzdelávaní. Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany sa postupuje podľa platnej legislatívy.

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovací hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zdravé prostredie tried – nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie.

Priestor pre ošetrovanie úrazu a na krátkodobý pobyt zraneného, resp. chorého žiaka, alebo žiaka v čase akútneho zhoršenia jeho psychických problémov.

Výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,

Lekárničky na pracovisku - vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc, linku dôvery, políciu,

Zabezpečenie vhodného pitného a stravovacieho režimu.

Dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v priestoroch školy a jej okolí, a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

12 ZÁSADY A PODMIENKY PRE VYPRACOVANIE ŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je vypracovaný na základe štátneho vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie.

Inovovaný ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní Inovovaného ŠkVP sa podieľali pedagogickí zamestnanci školy, ktorí vyučujú v špeciálnych triedach. Školský vzdelávací program vydala riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejnení ho na prístupnom mieste.

13 VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA ŽIAKOV

Podrobné informácie k hodnoteniu vzdelávacích výsledkov žiakov sa nachádzajú v bode **VI. Vnútorný systém hodnotenia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie** platný od 01. 09. 2022.

VI. VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA PROSPECHU A SPRÁVANIA ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM – PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

1. Hodnotenie prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Metódu hodnotenia zvolí pedagóg po zvážení jej vhodnosti resp. nevhodnosti vzhľadom na stupeň postihnutia žiaka.

Pedagógovia:

- pri hodnotení kladú dôraz na to, aby prostredníctvom hodnotenia neboli žiaci rozdeľovaní na žiakov úspešných a neúspešných,
- pri hodnotení učebných výsledkov žiakov berú do úvahy vplyv stupňa zdravotného postihnutia žiaka na jeho školský výkon,
- odlišujú hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania žiaka.

Vychádza z:

- **Metodického pokynu č. 19/2015** na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie č.2015-7248/8803:2-10F0.
- **Metodického pokynu č. 31/2011** na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie č. 2011-5237/11858:1-914.

V zmysle vyššie menovaných dokumentov platí, že vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

a) priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter, učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

b) celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia a klasifikácie sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými obsahom vzdelávania, osvojené kľúčové kompetencie vymedzené v príslušnom vzdelávacom programe,¹⁾ usilovnosť, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj kľúčových kompetencií,
- c) obsahom vzdelávania vymedzeným v príslušných vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové),
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka s osobitným zameraním na manuálnu zručnosť a na celkovú vyspelosť,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami, podľa potreby s odbornými zamestnancami centra špeciálno-pedagogického poradenstva, so všeobecným lekárom pre deti a dorast,
- f) rozhovormi so žiakom a zákonným zástupcom žiaka.

Systémom hodnotenia sa riadia všetci pedagogickí zamestnanci pri vyučovaní žiakov s MP.

1.1 Hodnotenie prospechu

Pedagóg hodnotí písomné práce žiakov, ústne odpovede žiakov i výsledky ich pracovnej činnosti. Metódu hodnotenia zvolí po zvážení jej vhodnosti resp. nevhodnosti vzhľadom na zdravotný stav a stupeň postihnutia žiaka.

Prospech vo všetkých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Výnimku tvoria predmety Náboženská výchova a Rozvíjanie komunikačnej schopností C variant - **na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.**

Žiak je z vyučovacieho predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky, najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

U žiaka so stredným, ťažkým a hlbokým stupňom mentálneho postihnutia formu skúšania určí učiteľ vzhľadom na individuálne možnosti a schopnosti žiaka.

Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje na dva školské roky.

Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

U žiaka so stredným, ťažkým stupňom mentálneho postihnutia sa takáto písomná skúška nevykonáva.

1.2 Hodnotenie správania

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré,
- 2 – uspokojivé,

3 – menej uspokojivé,

4 – neuspokojivé.

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a školský poriadok a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá správania a školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Systém hodnotenia správania žiakov

Výchovnými opatreniami sú pochvaly (ústna, písomná, vecný dar, iné ocenenie) a opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov (ústne, písomné). Uloženie opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov je možno zverejňovať a tým aj výchovne využívať v rámci tej triedy, ktorú žiak navštevuje. V iných triedach, pred inými ako zákonnými zástupcami žiaka možno uvedené údaje výchovne využívať len bez identifikácie konkrétnej osoby. Hodnotiace obdobie na udeľovanie výchovných opatrení je klasifikačné obdobie (polrok).

1.2.1 Pochvaly a ocenenia

Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností alebo za statočný čin možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie. Návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia musí byť prerokovaný na PR.

a) Pochvala triednym učiteľom:

- za výborný prospech,
- za vzornú dochádzku,

- za vzorné správanie ,
- za reprezentáciu triedy, školy,
- za činnosť v prospech triedy nad rámec svojich povinností,
- za zberovú činnosť.

b) Pochvala riaditeľom školy:

- za úspešnú reprezentáciu školy,
- za nezištnú pomoc, vysoko humánný prístup k ľuďom, príkladný čin,
- za verejné uznanie inou osobou alebo inštitúciou.

1.2.2 Opatrenia na posilnenie disciplíny

(napomenutie, pokarhanie, znížená známka zo správania)

Ak sa žiak previní proti školskému poriadku, možno mu udeliť napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa, ako aj udeliť zníženú známku zo správania. Výchovné opatrenie navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi, ktorí v triede vyučujú a schvaľuje riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade.

a) Napomenutie triednym učiteľom

- za menej závažné priestupky a previnenia, ak sú zapísané aspoň 3x v EŽK (okrem zabúdania pomôcok),
- za 1 - 3 neospravedlnené hodiny v priebehu klasifikačného obdobia (polrok),

b) Pokarhanie triednym učiteľom

- za opakovaný priestupok po napomenutí triednym učiteľom resp. za 4 - 5 zápisov v EŽK,
- za 4 - 5 neospravedlnených hodín v priebehu klasifikačného obdobia (polrok),
- udeleniu opatrenia predchádza pohovor žiaka s výchovným poradcom.

c) Pokarhanie riaditeľom školy

- za opakované priestupky po pokarhaní triednym učiteľom resp. za 6 – 10 zápisov v EŽK,
- za 6 - 10 neospravedlnených hodín v priebehu klasifikačného obdobia (polrok),
- za dokázané krádeže v škole bez vyšetrovania políciou,
- za šikanovanie (slovné napádanie),

- udeleniu opatrenia predchádza pohovor triedneho učiteľa so zákonným zástupcom žiaka a s výchovným poradcom s vyhotovením písomného záznamu.

d) Znížená známka zo správania na druhý stupeň

- za opakované priestupky po pokarhaní riaditeľom školy, resp. za 11 - 15 zápisov v EŽK,
- za 11 - 15 neospravedlnených hodín v priebehu klasifikačného obdobia (polrok),
- za dokázané fajčenie, nosenie, prechovávanie a užívanie návykových látok (drog),
- za šikanovanie (psychické a fyzické násilie),
- za priestupok vyšetrovaný políciou v rámci školy, ktorý je dokázaný zápisom vyšetrovacieho orgánu,
- udeleniu opatrenia predchádza pohovor triedneho učiteľa so zákonným zástupcom žiaka a s výchovným poradcom s vyhotovením písomného záznamu.

e) Znížená známka zo správania na tretí stupeň

- za opakujúce sa previnenia uvedené v zníženom stupni zo správania 2, resp. za 16 – 20 zápisov v EŽK,
- za 16 - 20 neospravedlnených hodín v priebehu klasifikačného obdobia (polrok),
- za opakovane dokázané fajčenie, nosenie, prechovávanie a užívanie návykových látok (drog), alebo hrubé porušenie školského poriadku,
- udeleniu opatrenia predchádza pohovor triedneho učiteľa so zákonným zástupcom žiaka a s výchovným poradcom s vyhotovením písomného záznamu.

f) Znížená známka zo správania na štvrtý stupeň

- za opakujúce sa previnenia uvedené v zníženom stupni zo správania 3, resp. za 21 a viac zápisov v EŽK,
- za 21 a viac neospravedlnených hodín v priebehu klasifikačného obdobia (polrok),
- za obzvlášť závažné previnenia, ktorými ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov a zamestnancov,
- udeleniu opatrenia predchádza pohovor triedneho učiteľa so zákonným zástupcom žiaka a s výchovným poradcom s vyhotovením písomného záznamu.

V prípade hrubého porušenia školského poriadku bude žiakovi rovno udelená znížená známka zo správania na stupeň 2 – uspokojivé, 3 – menej uspokojivé alebo 4 –

neuspokojivé podľa závažnosti. Udelenie zníženej známky zo správania bude prerokované v pedagogickej rade a schválené riaditeľom školy.

1.2.3 Ochranné opatrenie

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie spolužiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným vzdelávanie, riaditeľ školy môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca. Riaditeľ školy okamžite bezodkladne privolá zákonného zástupcu, zdravotnú pomoc, policajný zbor. Ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka. O dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia vyhotoví riaditeľ školy písomný záznam.

2. Hodnotenie žiakov variantu A (s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia)

2.1 Hodnotenie žiakov 1. ročníka variant A z jednotlivých predmetov

Slovenský jazyk a literatúra

Kontrolné práce, diktáty

Ročník	Kontrolné práce	Kontrolné diktáty	Zameranie na
1.	0	2	písmená

Hodnotiaca stupnica pre diktáty v prvom ročníku je v kompetencii vyučujúceho pedagóga. Ten hodnotiacu stupnicu zostaví s ohľadom na náročnosť a rozsah textu.

Počas roka:

- dodržanie správneho tvaru písmen, dodržanie správnosti spájania písmen,

- prepis a odpis textu,
- poznávanie písmen,
- ústny jazykový prejav.

Vecné učenie

- ústne skúšanie
- aktivita pri tvorbe jednoduchých spoločných projektov

Matematika

Ročník	Kontrolné práce
1.	0

Počas roka:

- správnosť dodržania tvaru číslíc,
- poznanie geometrických útvarov,
- základné početové operácie (sčítanie, odčítanie),
- riešenie jednoduchých slovných úloh.

Pracovné vyučovanie

- aktivita na vyučovacích hodinách
- čistota výrobkov, presnosť pri práci
- úprava pracovného miesta
- dodržanie pracovného postupu
- poznanie základných materiálov a pracovných techník
- úroveň sebaobslužných činností

Výtvarná výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách
- čistota výrobkov, presnosť pri práci
- úprava pracovného miesta
- poznanie zákl. materiálov a výtvarných techník

Hudobná výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách
- úroveň hudobného prejavu

Telesná a športová výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách
- postoj k pohybovej aktivite
- pohybová koordinácia

Náboženská výchova

Povinne voliteľný predmet

- aktivita na vyučovacích hodinách
- príprava na vyučovanie, záujem

Predmet sa neklasifikuje, na vysvedčení sa uvádza:

- absolvoval,
- neabsolvoval.

Stupnica hodnotenia testov, písomných a kontrolných prác

Percentuálna úspešnosť	Známka
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24% - 0%	5

2.2 Hodnotenie žiakov 2. – 4. ročníka variant A z jednotlivých predmetov

Žiaci 2. – 4. ročníka píšú kontrolné práce, ktorých časová náročnosť nepresiahne 25 min. Kontrolné práce zostavujú učitelia príslušných predmetov a sú zosúladené s prebraným učivom. Hodnotené sú bodovou stupnicou.

Slovenský jazyk a literatúra

Kontrolné práce a diktáty v 2. – 4. ročníku

Ročník	Kontrolné práce	Kontrolné diktáty	Zameranie na
2.	2	4	slabiky
3.	2	4	slová
4.	2	5	jednoduché vety

Počas roka:

- dodržanie správneho tvaru písmen, dodržanie správnosti spájania písmen,
- prepis a odpis textu,
- ústny jazykový prejav,
- technika čítania,
- reprodukcia textu,
- vypracovanie pracovných listov.

V predmete slovenský jazyk a literatúra sa v 2. – 4. ročníku môžu pravidelne písať cvičenia a pravopisné cvičenia zamerané na upevňovanie preberaného učiva.

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov

Počet chýb	Známka
0 - 2	1
3 - 5	2
6 - 8	3
9 - 11	4
12 - viac	5

Vecné učenie - 2.-3. ročník

- ústne skúšanie
- tvorba projektov na vyučovacej hodine

Vlastiveda – 4. ročník

- písomné práce
- ústne skúšanie
- tvorba projektov na vyučovacej hodine

Po ukončení tematického celku pripraví vyučujúci písomnú previerku na overovanie vedomostí a zručností žiakov.

Matematika

Kontrolné práce v 2 – 4. ročníku

Ročník	Kontrolné práce
2.	2
3.	2
4.	2

Počas roka:

- správnosť dodržiavania tvaru číslíc
- poznanie geometrických útvarov
- základné počtové operácie
- riešenie jednoduchých slovných úloh
- geometria - rysovanie v 3. a 4. ročníku.

Kontrolné práce - po prebratí tematického celku

Päťminútovky - priebežne, podľa potreby

Pracovné vyučovanie

- aktivita na vyučovacích hodinách
- čistota výrobkov, presnosť pri práci
- úprava prac. miesta
- dodržanie prac. postupu
- poznanie zákl. materiálov a prac. techník
- úroveň sebaobslužných činností.

Výtvarná výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách
- čistota výrobkov, presnosť pri práci
- úprava prac. miesta
- poznanie zákl. materiálov a výtvarných techník

Hudobná výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách

- úroveň hudobného prejavu

Telesná a športová výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách
- postoj k pohybovej aktivite
- pohybová koordinácia

Náboženská výchova

Povinne voliteľný predmet

- aktivita na vyučovacích hodinách
- príprava na vyučovanie, záujem

Predmet sa neklasifikuje, na vysvedčení sa uvádza:

- absolvoval,
- neabsolvoval.

Stupnica hodnotenia testov, písomných a kontrolných prác

Percentuálna úspešnosť	Známka
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24% - 0%	5

2.3 Hodnotenie žiakov 5. – 9. ročníka variant A z jednotlivých predmetov

Slovenský jazyk a literatúra

- písomné práce
- diktáty
- pravopisné cvičenia
- projekty

- ústne skúšanie
- technika čítania, čítanie s porozumením, reprodukcia textu

Žiaci 5. – 9. ročníka píšú písomné práce na základe rozhodnutia vyučujúceho. Písomné práce zostavujú učitelia príslušných predmetov a sú zosúladené s prebraným učivom. Hodnotenú sú bodovou stupnicou.

Harmonogram písomných prác, slohových prác a diktátov

Ročník	Písomné práce	1. slohová práca	2. slohová práca	3. slohová práca	Kontrolné diktáty
5.	vstupná, výstupná, polročná	-----	-----	-----	4
6.	vstupná, výstupná, polročná	opis	-----	-----	4
7.	vstupná, výstupná, polročná	rozprávanie	-----	-----	5
8.	vstupná, výstupná, polročná	opis obrázku	rozprávanie podľa osnovy	-----	7
9.	vstupná, výstupná, polročná	životopis	opis pracovnej činnosti podľa osnovy	žiadosť o prijatie do zamestnania	7

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov

Počet chýb	Známka
0 - 2	1
3 - 5	2
6 - 8	3
9 - 11	4
12 - viac	5

Hodnotiacu stupnicu pre diktáty je v kompetencii vyučujúceho pedagóga. Ten hodnotiacu stupnicu zostaví s ohľadom na náročnosť a rozsah textu.

Vlastiveda, Fyzika, Chémia, Biológia, Dejepis, Geografia, Občianska náuka

- ústne skúšanie
- písomné skúšanie
- praktické skúšanie
- tvorba projektu
- aktívny prístup na vyučovaní

Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

Matematika

- písomné práce, kontrolné práce, päťminútovky
- ústne skúšanie
- samostatné práce

Harmonogram písomných prác

Ročník	Písomné práce
5.	vstupná, polročná, výstupná
6.	vstupná, polročná, výstupná
7.	vstupná, polročná, výstupná
8.	vstupná, polročná, výstupná
9.	vstupná, polročná, výstupná

Kontrolné práce - po prebratí tematického celku

Päťminútovky - priebežne, podľa potreby

V učebniciach cvičenia obsahujú spravidla 12 príkladov. Tie možno hodnotiť podľa metodickéj príručky nasledovne: 12 správnych výsledkov – jednotka, 11 - 9 správnych výsledkov – dvojka, 8 – 6 správnych výsledkov – trojka, 5 – 3 správne výsledky - štvorka, 2 a menej správnych výsledkov – päťka.

Hodnotiacu škálu môže učiteľ zmierniť v prípade, že hodnotí nové učivo. Tiež aj pri náročnejších matematických operáciách. Vtedy je za 12 až 9 správnych výsledkov jednotka, za 8 až 6 správnych výsledkov dvojka, atď.

Informatika

- ústne skúšanie
- písomné skúšanie
- praktické skúšanie
- projekt a jeho prezentovanie
- aktivita na vyučovacej hodine

Pracovné vyučovanie

- práce žiakov
- ústne skúšanie
- projekt a jeho prezentovanie
- aktivita na vyučovacích hodinách
- čistota výrobkov, presnosť pri práci
- úprava prac. miesta
- dodržanie prac. postupu
- poznanie zákl. materiálov a prac. techník
- úroveň sebaobslužných činností

Výtvarná výchova

- aktivita na vyučovacích hodinách
- čistota výrobkov, presnosť pri práci
- úprava prac. miesta
- poznanie zákl. materiálov a výtvarných techník

Hudobná výchova

- ústne skúšanie
- aktivita na vyuč. hodine
- hudobný prejav

Telesná a športová výchova

- aktivita na vyuč. hodine
- pohybová koordinácia

Náboženská výchova

Povinne voliteľný predmet

- aktivita na vyučovacích hodinách
- príprava na vyučovanie, záujem

Predmet sa neklasifikuje, na vysvedčení sa uvádza:

- absolvoval,
- neabsolvoval.

Stupnica hodnotenia testov, písomných a kontrolných prác

Percentuálna úspešnosť	Známka
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24% - 0%	5

3 Hodnotenie žiakov variantu B (so stredným stupňom mentálneho postihnutia)

Vzdelávanie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je zamerané na ich maximálny možný rozvoj po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole. Pre žiakov s mentálnym postihnutím **nie sú** vypracované vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov.

Pri hodnotení žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia sa prihliada k povahe postihnutia alebo znevýhodnenia. Kladie sa dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie. Vyučujúci rešpektuje odporúčania psychologických a špeciálno-pedagogických vyšetrení žiaka, volí primerané spôsoby získavania podkladov a uplatňuje ich pri klasifikácii a hodnotení správania sa žiakov.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,

- učebnými plánmi, učebnými osnovami.

Pre zisťovanie úrovne žiakových vedomostí a zručností volí pedagóg také formy a druhy skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka. Pokiaľ je možné, nemá byť dieťa vystavované úlohám, v ktorých vzhľadom k postihnutiu nebude môcť primerane pracovať a podávať výkony zodpovedajúce jeho možnostiam. Vyučujúci kladie dôraz na ten druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady podávať lepšie výkony. Treba brať do úvahy individuálne predpoklady, druh a stupeň postihnutia, vek, aktuálny stav žiaka a prípadné fyzické a psychické ťažkosti žiaka, ktorými môže byť jeho výkon ovplyvnený.

Prednosť dávame pozitívnemu vyjadrovaniu. Kľúčovú úlohu zohráva povzbudenie, ocenenie, pozitívna motivácia.

Súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie žiakov, ich snaha a schopnosť posúdiť nielen svoju prácu, ale aj vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy.

Výsledky hodnotenia ústnej, písomnej, grafickej, pohybovej a praktickej skúšky oznámi vyučujúci žiakovi bezprostredne po výkone s poukázaním skôr na úspechy, ako na nedostatky.

Vo vzdelávacom procese prihliadame u žiakov B variantu **na mieru samostatnosti** –

- pracoval samostatne
- pracoval čiastočne samostatne
- pracoval výhradne s pomocou učiteľa

Kontrola úrovne osvojenia vzdelávacích poznatkov a zručností sa vykonáva formou:

- *ústneho skúšania*
- *písomného skúšania*
- *praktickými činnosťami a aktivitami*

Klasifikované predmety

Predmet: **Slovenský jazyk a literatúra**

Ústne skúšanie: prebieha formou rozhovoru, odpovedí na otázky - žiak nie je skúšaný klasicky pred tabuľou, ale hravou formou v uvoľnenej atmosfére. Je potrebné zvážiť optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy.

Hodnotíme:

- vzťah a prístup k predmetu, aktivitu počas edukačného procesu,

- schopnosť žiaka sústrediť sa na usmernený výkon spojený s miestom a časom určeným pre predmet,
- techniku čítania slabík, slov, jednoduchých viet s porozumením.

Písomné skúšanie: prebieha formou jednoduchých písomných prác - odpis písaného a prepis tlačeneho textu (hlások, slabík, slov, slovných spojení, jednoduchých viet), prípravných, komentovaných a zrkovných diktátov (hlások, slabík, slov, slovných spojení, jednoduchých viet), vpisovaním do pracovných listov, písaním na tabuľu, písaním jednoduchej slohovej práce a pod.

Pri klasifikácii sa nevychádza z počtu chýb, ale z počtu javov, ktoré žiak zvládol.

Praktické činnosti: pozorujeme žiaka pri činnostiach vyplývajúcich z procesu osvojovania, precvičovania, upevňovania a automatizácie nových poznatkov. Podľa individuálnych schopností žiakov poskytneme žiakovi pomoc. Vyzdvihujeme participáciu žiaka pri nácviku programu na slávnostné príležitosti realizované školou, jeho účasť na recitačnej súťaži.

Predmet: Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s narušenými komunikačnými schopnosťami alebo obmedzeným vývinom reči sa hodnotia predovšetkým vecné poznatky a praktické zručnosti, nie úroveň jazykového prejavu.

Ústne skúšanie:

Hodnotíme:

- schopnosť žiaka vyjadrovať sa ústnou formou podľa svojich schopností adekvátne stupňu postihnutia v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumieť hovorenému slovu (textu), dokázať určitý čas počúvať, reagovať, vysloviť svoj názor.

Praktické činnosti: pozorujeme žiaka pri činnostiach, podľa individuálnych schopností žiakov poskytneme žiakovi pomoc.

Hodnotíme:

- aplikáciu komunikačných zručností v hrách a rôznych činnostiach žiakov, témami zameranými na bežné životné situácie a témami, ktoré sa vyučujú v rámci iných predmetov a taktiež v bežnom živote v spoločenskom styku.

Predmet: Rozvíjanie grafomotorických zručností

Väčšinou používame slovné hodnotenie počas výkonu a bezprostredne po výkone.

Písomné skúšanie:

Hodnotíme:

- čitateľnosť a úhladnosť písomného prejavu,
- úpravu zošita, usporiadanie pracovnej plochy a potrieb na lavici,
- dodržiavanie psycho-hygienických zásad pri písaní.

Praktické činnosti: pozorovanie žiaka pri námetových hrách, simulovaných situáciách a pod.

Hodnotíme:

- prístup k práci a plneniu úloh,
- úroveň jemno a hrubomotorických zručností,
- participáciu žiaka pri uvoľňovacích, manipulačných a grafomotorických cvičeniach,
- fantáziu, tvorivosť a estetické cítenie žiaka.

Predmet: Vecné učenie

Ústne skúšanie:

Hodnotíme:

- úroveň osvojenia poznatkov z prírodovednej oblasti (charakteristické črty živej a neživej prírody, zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode, zákonitosti zmien v prírode,
- v živote rastlín a živočíchov, vplyv prírodných zmien na život a činnosť ľudí),
- úroveň osvojenia poznatkov zo spoločenskovednej oblasti (základná orientácia týkajúca sa osobnosti žiaka a jeho okolia, domov, škola, obec - služby, časová a priestorová orientácia, orientácia v bežných životných situáciách, základné pravidlá bezpečnosti cestnej premávky, ochrana zdravia, základné pravidlá ochrany prírody).

Písomné skúšanie:

Hodnotíme:

- prácu s pracovnými listami k príslušným témam, písomné odpovede na otázky so zreteľom na individuálne schopnosti žiakov, vpisovanie slov a pod.

Praktické činnosti: pozorovanie žiaka - prístupu a jeho zaangažovanosť pri námetových a tematických hrách k preberaným témam v rámci učebných osnov príslušného ročníka, pokusy s prírodninami a s pozorovaním prírodných javov, zainteresovanosť a správanie

žiaka pri návštevách športových a kultúrnych podujatí, návyky nevyhnutné na ochranu prírody a zdravia človeka, aplikáciu pravidiel cestnej premávky pri pohybe po cestnej komunikácii a pod.

Predmet: Matematika

Žiaci sú priebežne počas roka hodnotení slovne s vyzdvihnutím úspechov počas výkonu a bezprostredne po výkone.

Ústne skúšanie : využívame frontálne skúšanie v pozitívnej atmosfére, ako nácvik pamäťového sčítania a odčítania (so zreteľom na individuálne dispozície žiaka), počítanie na tabuli.

Hodnotíme:

- krátke odpovede počas vysvetľovania, precvičovania a overovania učiva,
- úroveň osvojenia základných matematických operácií v číselnom rade 0 – 1000
- bez prechodu a s prechodom (v rozsahu učiva podľa osnov príslušného ročníka),
- schopnosť riešiť jednoduchšie príklady spamäti,
- zvládanie početných výkonov a manipuláciu s peniazmi,
- schopnosť aplikácie dosiahnutých vedomostí a zručností v bežnom živote.

Písomné skúšanie

Hodnotíme:

- pohotovosť pri riešeníach,
- úroveň zvládnutia písomného riešenia príkladov sčítania odčítania podľa rozsahu učiva
- predpísaného učebnými osnovami príslušného ročníka,
- úhladnosť a úpravu zošitov,
- plnenie pokynov edukačných programov v PC.

Praktické činnosti:

Hodnotíme:

- manipuláciu s predmetmi – ukladanie, triedenia podľa pokynov,
- zručnosť používať počítadlo, jednoduchú kalkulačku pri výpočtoch,
- zaangažovanosť žiaka pri praktických meraniach dĺžky, hmotnosti, objemu a času,
- manipuláciu s platidlom podľa individuálnych schopností,
- manipuláciu s rysovacími potrebami pri rysovaní priamky, úsečky, bodov...

Predmet: Informatika

Žiaci si prostredníctvom práce s jednoduchými edukačnými počítačovými programami určenými pre výchovu, vzdelávanie a alternatívnu komunikáciu osvojujú obsluhu počítača na elementárnej užívateľskej úrovni primerane k ich individuálnym schopnostiam.

Praktické činnosti:

Hodnotíme: osvojenie základných zručností v používaní počítača (ovládanie edukačných programov, zvládnutie práce v jednoduchom textovom a grafickom editore, úroveň zvládnutia práce s internetom, samostatnosť...).

Predmet: Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy. Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Praktické činnosti: žiaka hodnotíme slovne počas výkonu a bezprostredne po výkone (výsledný výrobok).

Hodnotíme:

- mieru osvojenia základných manuálnych zručností a návykov v sebaobslužných činnostiach, prácach v domácnosti, prácach v dielni a v pestovateľských prácach,
- vzťah k práci, k pracovnému kolektívu a k praktickým činnostiam,
- aktivitu, samostatnosť, tvorivosť, iniciatívu v praktických činnostiach,
- organizáciu vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku,
- dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a starostlivosť o životné
- prostredie,
- hospodárne využívanie surovín, materiálov, energie, prekonávania prekážok v práci,
- zručnosť pri práci s rozličným pracovným náradím.

Predmet: Výtvarná výchova

Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Výchovno - vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Praktické činnosti: pri hodnotení zohľadňujeme stupeň postihnutia žiaka a z neho vyplývajúce možnosti žiaka.

Hodnotíme:

- zvládnutie výtvarných techník v rozsahu základného učiva (kresba, maľba, modelovanie),
- snahu, prístup k práci,
- vytrvalosť, vynakladanie úsilia, schopnosť dokončiť prácu,
- schopnosť a ochotu spolupracovať so spolužiakmi pri kolektívnej práci.

Predmet: Hudobná výchova

Ústne skúšanie: podaný výkon hodnotíme slovom, potleskom.

Hodnotíme:

- prezentáciu spevu,
- úroveň osvojenia jednoduchých piesní a riekaniek.

Praktické činnosti: pozorujeme žiaka počas výkonu a bezprostredne hodnotíme:

- vokálne činnosti (spev) , schopnosť spoločne spievať v skupinách,
- inštrumentálne činnosti (hra na telo, na Orffovo inštrumentárium...),
- hudobno- pohybové činnosti (vyjadrenie spevu pohybom- tanec so spevom),
- percepčné činnosti (schopnosť vnímať hudbu a diferencovať okolité zvuky, zvuky nástrojov),
- hudobno-dramatické činnosti (participácia na tvorbe hudobno-dramatického predstavenia).

Predmet: Telesná a športová výchova

Žiaci sú hodnotení známku, hodnotenie je komplexné, založené na princípe individuálneho prístupu k osobnosti. Hlavným kritériom hodnotenia je individuálne zlepšenie v pohybových zručnostiach, vedomostiach, psychomotorických schopnostiach,

v snahe o lepšie výkony, ale aj angažovanosť v telesnej výchove. V smere k žiakovi prevláda pozitívne hodnotenie.

Praktické činnosti:

Hodnotíme:

- kladný prístup k pohybovým aktivitám,
- osobný výkonnostný rast v zdravotných, kondičných, akrobatických, relaxačných cvičeniach, v sezónnych a kolektívnych činnostiach a hudobno- pohybových hrách,
- športové správanie.

Neklasifikované predmety

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Etická výchova

Predmet: Náboženská výchova

4 Hodnotenia žiakov variantu C (s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia)

IVP je rozpracovaný zo všetkých predmetov daného ročníka na základe odporúčania ŠPP. Prvý mesiac september je zameraný na opakovanie učiva a ďalšie mesiace na preberanie nového učiva. Každé tri mesiace sa vyhodnocuje na pedagogickej rade IVP a to tak, či žiak zvládol jeho program na dané mesiace. Pri vytváraní IVP vychádzajú učitelia zo Školského vzdelávacieho programu. Rešpektujú individuálne schopnosti, zručnosti a potreby žiakov tak, aby bol docielený maximálny rozvoj rozumových a fyzických schopností žiaka. Pri vytváraní IVP vychádzajú triedni učitelia tiež z podrobnej špeciálne pedagogickej diagnostiky. Na tvorbe IVP sa vždy podieľajú všetci pedagogickí pracovníci, ktorí so žiakom pracujú a rodičia, ktorým je daná možnosť stanoviť priority vo vzdelávaní ich dieťaťa. IVP rešpektujú vývojovú úroveň žiaka a jeho zdravotný stav.

Kontrola úrovne osvojenia vzdelávacích poznatkov a zručností sa vykonáva formou:

- *ústneho skúšania*
- *písomného skúšania*
- *praktickými činnosťami a aktivitami*

Podľa počtu súčasne skúšaných žiakov realizujeme:

- *individuálne skúšanie*
- *skupinové skúšanie*
- *hromadné, frontálne skúšanie*

Klasifikované predmety

Predmet: Rozvíjanie sociálnych zručností

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím. Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Žiak si uvedomuje, že má svoje práva a povinnosti. Hodnotíme, aké má osvojené základy pre spoluprácu v skupine, či si uvedomuje svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti, či vníma, resp. si uvedomuje význam pozitívnej klímy v triede (v domácom prostredí) a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom. Ďalej tiež hodnotíme, či je pripravený na reálny život tak, aby sa dokázal (s výraznou a sústavnou podporou) zaradiť do daných životných podmienok a dosiahol primeranú kvalitu života. Rovnako hodnotíme, či je schopný pomenovávať, alebo inak vyjadrovať svoje pocity a prejavovať čo najviac samostatnosti v sociálnom prostredí.

Ústne skúšanie – hodnotiť základy spoločenského správania, vypestované hygienické návyky, hodnotiť správanie sa na verejnosti, v triede, kladné a príkladné správanie k spolužiakom a k dospelým, oceniť dobré skutky pochvalou ...

Písomné skúšanie – hodnotiť prácu pri tabuli, ako pracuje samostatne a s pomocou učiteľa a ako pracuje individuálne a v skupine...

Praktické činnosti – hodnotiť exkurziu, vychádzku za účelom overenia základov spoločenského správania, hodnotiť samostatnú prácu s kartičkami...

Predmet: Rozvíjanie grafomotorických schopností

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy.

V 1. ročníku je potrebné vytvárať základné predpoklady pre rozvíjanie zručnosti písania. Žiak sa učí písať podľa svojich schopností a možností vzhľadom na svoj postih, nacvičuje písanie svojho mena, jednoduché vety, odpíše hlásku, slabiku, slovo, vetu, adekvátne stupňu postihnutia v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni, rozumie hovorenému slovu (textu).

Ústne skúšanie – hodnotiť rozprávanie, napríklad podľa obrázkov z Pramienka, hodnotiť ako žiak zvláda jednoduchú odpoveď na otázky.

Písomné skúšanie – hodnotiť prepis slabík a jednoduchých slov, prácu s učebnicou, pracovným listom, kartičkami, hodnotiť ako žiak zvláda kresiaci pohyb vychádzajúci z ramenného kĺbu, zápästia a prstov – ovál, polo ovál, slučky, vlnovky, bodky, čiarky, rôzne prípravné cviky, ako žiak dokáže pohybom aj kresliacim materiálom prezentovať osvojené prípravné cviky, obťahovať tlačené tvary písmena, hodnotiť úroveň osvojenia si kreslenia jedným ťahom a primeraného prítlaku na podložku. Miernou stupnicou hodnotiť úpravu v zošite...

Praktické činnosti – hodnotiť jednoduché úlohy na PC, prácu s PL, prácu v zošite, (kartičky – písmenká), prácu s „logikom“ ...

Predmet: Vecné učenie

Vecné učenie je integrovaný predmet, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenských odborov. Výučbou predmetu je potrebné viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí. Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.

Ústne skúšanie - preferovať ústnu formu overovania vedomostí, využívať pomocné otázky a nehodnotiť zníženou známku, ale uplatňovať skôr upozornenie na chybu a následné dokončenie práce pod dohľadom učiteľa .

Písomné skúšanie - v písomných odpovediach využívať doplnovačky, kartičky, maľovanky a PL (zakrúžkovanie alebo vyznačenie správnej odpovede...).

Praktické činnosti – hodnotiť správanie sa na vychádzke, exkurzie do iných miest a zariadení, práce v domácnosti /napr. ručné práce - prišívanie gombíka/, upratovanie, prácu v dielni, sebaobslužné činnosti, zhotovenie herbára....

Predmet: Matematika

Žiak sa naučí používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií. Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu, dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia.

Ústne skúšanie – overovať a hodnotiť znalosti, ktoré sú dostatočne precvičené, zafixované, zautomatizované, napočítanie na prstoch po jednej do 5 , alebo 10.

Písomné skúšanie – pri hodnotení vychádzať z toho, čo dieťa zvládlo vypracovať, nehodnotiť nedokončené zadania, hodnotiť jednoduché zapisovanie čísel, prácu s kartičkami, vypracovanie pracovného listu , prácu s učebnicou.

Praktické činnosti – hodnotiť nielen konečné výsledky, ale i jednotlivé kroky postupu. Pri hodnotení postupovať individuálne podľa druhu a rozsahu poruchy, modelovanie čísel, hra na obchod.

Hodnotiť schopnosť, diskriminovať a triediť činnosti bežného denného života, predmety, vlastnosti, stavy a pod. podľa určitých kritérií, ako predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov.

Predmet: Informatika

Žiak sa oboznámi so základnými informačnými a komunikačnými technológiami pri vyučovaní a učení sa. Žiak po absolvovaní predmetu dokáže s pomocou, (adekvátne veku a svojmu zdravotnému stavu) komunikovať pomocou elektronických médií.

Ústne skúšanie – rozvíjať slovnú zásobu...

Písomné skúšanie – hodnotiť vyhľadávanie písmen z abecedy na klávesnici /medzi predmetové vzťahy/, práca v jednoduchom grafickom editore, ako dokáže kresliť vlastné obrázky, a obrázky podľa návodu, ako vie kresliť voľnou rukou i s použitím nástrojov editora / podľa individuálnych možností žiaka/...

Praktické činnosti – poznať a pracovať s klávesnicou, myškou, pracovať samostatne s detským programom - kreslenie, pexeso, maľovanky. Oboznámiť sa s rôznymi vyučovacími programami. Hodnotiť samostatnú prácu s klávesnicou, zapnúť a vypnúť PC. Rozlišovať jednotlivé časti počítačovej zostavy (PC, monitor, klávesnica, myš), ovládať klávesnicu a myš samostatne alebo s pomocou, ovládať princíp hrania jednoduchej počítačovej hry (pustiť a ukončiť hru samostatne alebo s pomocou...).

Predmet: **Pracovné vyučovanie**

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším. Obsah predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

Ústne skúšanie – hodnotiť jednoduchý opis pracovnej činnosti /napr. recept,../.

Písomné skúšanie – hodnotiť vymaľovanie maľovanky, napísanie svojho mena na výrobok z papiera.....

Praktické činnosti – overovať:

- získané zručnosti pri varení, vyšívaní, šití, modelovaní, tkaní, hrabaní, a pri práci na školskom pozemku....
- mieru osvojenia základných manuálnych zručností a návykov v sebaobslužných činnostiach, prácach v domácnosti, prácach v dielni a v pestovateľských prácach,
- vzťah k práci, k pracovnému kolektívu a k praktickým činnostiam,
- aktivitu, samostatnosť, tvorivosť, iniciatívu v praktických činnostiach,
- organizáciu vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku,
- dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdraví pri práci a starostlivosť o životné prostredie,
- hospodárne využívanie surovín, materiálov, energie, prekonávania prekážok v práci,
- zručnosť pri práci s rozličným pracovným náradím.

Predmet: Výtvarná výchova

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Praktické činnosti - hodnotiť výtvarné techniky v rozsahu základného učiva /kresba, maľba, rozfúkavanie a dotvarovanie farebných škvŕn, otláčanie prírodnín, modelovanie, práca s papierom/, využiť nadobudnuté zručnosti na výtvarné stvárnenie okolitého sveta na základe vnímania a poznania, rozvíjať predstavivosť, výtvarnú zručnosť, tvorivosť, fantáziu, pri hodnotení zohľadňovať stupeň postihnutia žiaka a z neho vyplývajúce možnosti žiaka, pochvalou hodnotiť zapojenie sa do súťaží...

Predmet: Hudobná výchova

Predmet hudobná výchova je predmetom činnostným a zážitkovým, kde sa na základe hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej. Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov. Naučiť žiaka vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry /použiť Orfeovo inštrumentárium/.

Ústne skúšanie – hodnotiť prezentáciu spevu, pamäťové schopnosti (osvojovanie nových piesní), hodnotiť správnu artikuláciu textov a poznanie jednotlivých hudobných nástrojov....

Písomné skúšanie – precvičovať obťahovanie nôt a kreslenie husľového kľúča, hodnotiť vypracovanie maľovanky s hudobnou tematikou....

Praktické činnosti – trénovať rytmus (vytlieskanie, na Orffovo inštrumentárium, tanec spojený so spevom), pozitívne hodnotiť účasť na besiedke a rôznych vystúpeniach....

Predmet: Zdravotná telesná výchova

Ciele predmetu telesná výchova pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypíí a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Praktické činnosti – hodnotiť snahu zvládať s pomocou zdravotné cviky, kondičné a akrobatické cvičenia v rozsahu základného učiva, osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov ako chodec, pri turistike v prírode, zvyšovať kĺbovú obratnosť, trénovať rovnováhu, koordináciu pohybov, pohotovosť, silu a obratnosť, precit'ovať rytmus, spájať hudbu s pohybom, využívať základné pohybové zručnosti aj v bežnom živote.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je nevyhnutné rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené zdravotným znevýhodnením žiaka a uplatňovať požiadavky, ktoré má predpoklad splniť.

U žiakov variantu C sa pozitívne hodnotí každý malý krôčik a úspech. Sú to žiaci, ktorí vzhľadom na druh a stupeň svojho postihu a rôzne iné ďalšie bariéry z neho vyplývajúce, dokážu sa tešiť z každej pochvaly a motivácie učiteľom. Pri žiakoch variantu C známky nezohrávajú prvotnú rolu, omnoho dôležitejší je viditeľný pokrok žiaka a jeho napredovanie, ktoré naplňa a motivuje zároveň žiaka aj učiteľa k ďalšiemu vzdelávaniu a učeniu sa. Pri vzdelávaní žiakov variantu C je potrebné klásť dôraz najmä na to, aby žiak dokázal využiť nadobudnuté vedomosti a zručnosti vo svojom každodennom živote a stal sa z neho slušný a dobrý človek.

Neklasifikované predmety

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Etická výchova

Predmet: Náboženská výchova